

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2014.6.26.
COM(2014) 382 final

2014/0202 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**a 604/2013/EU rendeletnek a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó családtaggal,
testvérrel vagy hozzátartozóval nem rendelkező, kísérő nélküli kiskorúak nemzetközi
védelem iránti kérelmének megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározása
tekintetében történő módosításáról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

- A javaslat indokolása

Ez a javaslat az egy harmadik ország állampolgára, illetve hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ (a továbbiakban: Dublin III. Rendelet) 8. cikke (4) bekezdésének módosítására irányul.

A Dublin III. Rendeletéről folytatott tárgyalások során a társjogalkotók abban állapodtak meg, hogy egyrészt a tagállamok területén tartózkodó családtaggal, testvérrel vagy hozzátartozóval nem rendelkező, az Európai Unióban nemzetközi védelmet kérelmező, kísérő nélküli kiskorúak kérdését nyitva hagyják és a vonatkozó rendelkezés – a 8. cikk (4) bekezdése – alapvetően változatlan marad (azaz az egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2003. február 18-i 343/2003/EK tanácsi rendelet² (a továbbiakban: Dublini Rendelet) 6. cikke második bekezdésének szövegét tükrözi), másrészt pedig a rendelethez csatolják az alábbi szövegezésű nyilatkozatot:

„A Tanács és az Európai Parlament felkéri a Bizottságot, hogy – kezdeményezési jogának sérelme nélkül – miután a Bíróság ítéletet hoz a C-648/11. sz., *MA és társai* kontra Secretary of State for the Home Department ügyben, de legkésőbb a Dublini Rendelet 46. cikkében meghatározott időpontig mérlegelje a Dublini Rendelet átdolgozása 8. cikke (4) bekezdésének módosítását. Az Európai Parlament és a Tanács ezt követően gyakorolni fogja jogalkotói hatásköreit, mégpedig a gyermekek érdekeit a legnagyobb mértékben figyelembe véve.”

A Bizottság ugyanezen nyilatkozatban elfogadta a javasolt megközelítést:

„A Bizottság a kompromisszum szellemében és a javaslat haladéktalan elfogadásának biztosítása érdekében elfogadja e felkérés mérlegelését, amelyre azonban az adott különleges körülményekhez kötődő olyan felkérésként tekint, amely nem teremt precedenst.”

Az Európai Unió Bírósága 2013. június 6-án hozott ítéletet a C-648/11. sz. ügyben, miszerint:

„Az egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2003. február 18-i 343/2003/EK tanácsi rendelet 6. cikkének második bekezdését akként kell értelmezni, hogy az – az alapügyben szereplőkhöz hasonló körülmények esetén, amikor az olyan kísérő nélküli kiskorú, akinek egyik családtagja sem tartózkodik jogszerűen valamely tagállam területén, több tagállamban nyújtott be menedékjog iránti kérelmet – „felelős tagállamként” azt a tagállamot jelöli, ahol e kiskorú a menedékjog iránti kérelem benyújtását követően tartózkodik.”

- A javaslat célkitűzései

E javaslat maradéktalanul figyelembe veszi a Bíróság C-648/11. sz. ügyben hozott határozatát. Célja a tagállamok területén tartózkodó családtaggal, testvérrel vagy hozzátartozóval nem rendelkező, kísérő nélküli kiskorúakra vonatkozó, jelenleg félreérthető

¹ HL L 180/31., 2013.6.29., 31. o.

² HL L 50., 2003.2.25., 1. o.

rendelkezések tisztázása azáltal, hogy jogbiztonságot teremt a nemzetközi védelem iránti kérelmek megvizsgálására vonatkozó felelősség tekintetében az ilyen esetekben.

2. AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

A jelenlegi javaslat előkészítése folyamán nem volt szükség külön konzultációkra és hatásvizsgálatokra, mivel ez a meglehetősen szűk célcsoportot érintő javaslat a 343/2003/EK tanácsi irányelv átdolgozásáról szóló COM(2008) 820 final javaslat előkészítése során a Bizottság által folytatott konzultáció, illetve az elvégzett hatásvizsgálatok eredményeire épül. Következésképpen az említett javaslat előkészítése során a Bizottság által folytatott konzultációk a jelenlegi javaslatra is vonatkoznak.

A Bizottság véleménye szerint a 8. cikk (4) bekezdésének módosításáról szóló javaslatot a lehető leghamarabb elő kell terjeszteni a „dublíni eljárás” keretében a kísérő nélküli kiskorúakra vonatkozó rendelkezésekkel kapcsolatos jogbiztonság biztosítása érdekében. Emellett elengedhetetlen, hogy a szóban forgó cikk végleges változatát még azt megelőzően elfogadják, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikke alapján kiegészítő szabályokat vezetnének be a kísérő nélküli kiskorúak vonatkozásában.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

- A javaslat összefoglalása

Ez a javaslat az EU területén tartózkodó családtaggal, testvérrel vagy hozzátartozóval nem rendelkező, kísérő nélküli kiskorúak által benyújtott menedékkérelmek megvizsgálásáért való felelősség kérdésével foglalkozik. A javasolt rendelkezés az ilyen helyzetben levő, kísérő nélküli kiskorúakkal kapcsolatos két lehetséges esetet tárgyalja:

A (4a) bekezdés a C-648/11. sz. ügyben leírtéhoz hasonló esetre vonatkozik, azaz arra, amikor az EU területén tartózkodó családtaggal, testvérrel vagy hozzátartozóval nem rendelkező, kísérő nélküli kiskorú több menedékkérelmet nyújt be, köztük az aktuális tartózkodási helye szerinti tagállamban is. Ebben az esetben a felelős tagállamot a Bíróság ítéletének megfelelően határozzák meg, tehát a felelősség arra a tagállamra hárul, ahol a kiskorú benyújtotta kérelmét és jelenleg is tartózkodik. Ez a szabály annak biztosítását célozza, hogy a felelős tagállam meghatározására vonatkozó eljárás ne váljon szükségtelenül hosszadalmassá, és a kísérő nélküli kiskorúak gyorsan igénybe vehessék a nemzetközi védelmi jogállás meghatározására vonatkozó eljárásokat. A kiskorú mindenek felett álló érdekére való utalás beillesztése lehetővé teszi az e szabály alóli kivételeket azokban esetekben, amikor az egyéni körülmények arra engednek következtetni, hogy az adott tagállam területén való maradás veszélyeztetheti a kiskorú mindenek felett álló érdekét.

A (4b) bekezdés azt az esetet tárgyalja, amikor a nemzetközi védelmet kérelmező kiskorú olyan tagállam területén tartózkodik, ahol nem nyújtott be kérelmet. A javaslat értelmében ez a tagállam köteles lehetőséget biztosítani a kiskorúnak a kérelem ottani benyújtására, miután tájékoztatta őt erre vonatkozó jogáról és ennek következményeiről. A kiskorú így két lehetőség közül választhat: nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújt be az adott tagállamban vagy nem nyújt be ilyen kérelmet. Amennyiben kérelmet nyújt be az adott tagállam hatóságaihoz, a (4a) bekezdésben leírt körülmények lépnek életbe, azaz az adott tagállam lesz felelős a kérelem megvizsgálásáért. A kiskorú így abban a tagállamban marad, ahol tartózkodik, és kérelmét is itt fogják megvizsgálni, feltéve, hogy ez összhangban áll a kiskorú mindenek felett álló érdekével. A másik lehetőség, hogy a kiskorút átadják annak a tagállamnak, amely a kiskorú mindenek felett álló érdekét szem előtt tartva a

legalkalmasabbnak tűnik (ez többek között kiterjedhet – ám nem korlátozható – annak mérlegelésére, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálására vonatkozó eljárás folyamatban lehet vagy végleges határozattal már lezárulhatott stb.).

A C-648/11. sz. ügy nem foglalkozik azzal az esettel, amikor a kiskorú nem kíván új kérelmet benyújtani abban a tagállamban, ahol tartózkodik. Mindazonáltal a rendeletben erre az esetre is ki kell térni a felelősségi kritériumok esetleges hiányosságának kiküszöbölése érdekében. A javasolt megoldás szerint az lenne a felelős tagállam, ahol a kiskorú benyújtotta a legutóbbi kérelmét. Ez annak biztosítását célozza, hogy egy biztos és kiszámítható szabály bevezetése révén bizonyossággal meg lehessen állapítani a felelős tagállamot. A kiskorú mindenek felett álló érdekére való utalás beillesztése – a (4a) bekezdéssel összhangban – annak biztosítását célozza, hogy ne történjen a kiskorú mindenek felett álló érdekével ellentétben álló átadás.

A (4c) bekezdés annak biztosítását célozza, hogy a megkeresett és a kérelmező tagállam egymással együttműködve értékelje a kiskorú mindenek felett álló érdekét, majd közösen állapítsák meg a kiskorúért felelős tagállamot és elkerüljék az összeférhetetlenséget.

A 604/2013/EU rendelet 6. cikkében előírt, kiskorúak számára biztosított garanciák az e rendelkezés szerinti eljárások hatálya alá tartozó valamennyi kiskorúra vonatkoznak. Következésképpen a 8. cikk (4) bekezdésében leírt helyzetek valamelyikében levő, kísérő nélküli kiskorúak vonatkozásában szükségtelennek bizonyult a 6. cikk szerinti rendelkezésekre való kifejezett utalás.

A (4d) bekezdés nem tartalmaz a felelősség meghatározására vonatkozó kritériumot, hanem egy olyan szabályt ír elő, amely lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy tájékoztassák egymást az új felelősségvállalásokról. A „dublini eljárás” végrehajtásáért korábban felelős tagállam számára ezáltal lehetővé válik, hogy belső adminisztrációjában lezárja az ügyet. Ez rendkívüli jelentőséggel bír a rendszerrel való olyan visszaélések elkerülése szempontjából, amikor a kiskorú kizárólag azért megy át egy másik tagállamba, hogy ezzel meghosszabbítsa az EU területén való tartózkodását. A rendelkezés hasonlít a 604/2013/EU rendelet 17. cikkének (1) és (2) bekezdéséhez, amely ugyanilyen tájékoztatási szabályt vezet be a szuverenitási záradék tekintetében.

- Változó geometria

Ez a javaslat a 604/2013/EU rendeletet módosítja, és ugyanarra a jogalapra támaszkodik, mint ez a jogi aktus, nevezetesen az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 78. cikke (2) bekezdésének e) pontjára.

Az EUMSZ V. címe az Egyesült Királyságra és Írországra nem alkalmazandó, kivéve, ha e két ország az Európai Unióról szóló szerződéshez (EUSZ) és az EUMSZ-hez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyvben megállapított eljárással összhangban másképp nem dönt.

A 604/2013/EU rendelet kötelező erejű az Egyesült Királyságra és Írországra nézve, miután bejelentették szándékukat, hogy a fent említett jegyzőkönyv alapján részt vesznek a szóban forgó rendelet elfogadásában és alkalmazásában. E tagállamoknak a 604/2013/EK rendelettel kapcsolatos jogállása nem érinti a módosított rendeletben való esetleges részvételüket.

Az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv szerint Dánia nem vesz részt az EUMSZ V. címe szerinti intézkedéseknek a Tanács által történő elfogadásában (ez nem vonatkozik „az azon harmadik országokat meghatározó intézkedésekre, amelyek állampolgárainak a tagállamok külső határainak átlépésekor vízummal kell rendelkezniük, illetve azokra az intézkedésekre, amelyek az egységes vízumformátumra vonatkoznak”). Tekintettel azonban arra, hogy – az EK-val 2006-ban kötött

nemzetközi megállapodás³ értelmében – Dánia alkalmazza a hatályos Dublini Rendeletet, az említett megállapodás 3. cikkének megfelelően értesíti a Bizottságot azon döntéséről, hogy a módosított rendelet tartalmát végrehajtja-e, vagy sem.

- A javaslat hatása a dublini rendszerhez társult harmadik országokra

Több harmadik országnak a schengeni vívmányokhoz való társulásával egyidejűleg a Bizottság a dublini/Eurodac vívmányokhoz való társulásra vonatkozó megállapodásokat kötött ezekkel az országokkal:

- Izland és Norvégia társulási megállapodását⁴ 2001-ben kötötték meg;
- Svájc társulási megállapodását⁵ 2008. február 28-án kötötték meg;
- Liechtenstein társulási jegyzőkönyvét⁶ 2008. február 28-án írták alá.

A Közösség és a társult országok között két további jogi aktus⁷ megkötésére került sor annak érdekében, hogy jogokat és kötelezettségeket léptessenek életbe Dánia – amely a fentiekben kifejtettek szerint nemzetközi megállapodás útján társult a dublini/Eurodac vívmányokhoz – és az említett társult országok között.

A három fent idézett megállapodás szerint a társult országok kivétel nélkül elfogadják a dublini/Eurodac vívmányokat és azok fejlesztését. A társult országok nem vesznek részt a dublini vívmányokat módosító vagy azokra épülő jogi aktusok (tehát például e javaslat) elfogadásában, azonban – azt követően, hogy a Tanács és az Európai Parlament jóváhagyta azokat – bizonyos határidőn belül értesíteniük kell a Bizottságot arról a döntésükről, hogy elfogadják-e az említett jogi aktus tartalmát, vagy sem. Abban az esetben, ha Norvégia, Izland, Svájc vagy Liechtenstein nem fogadja el a dublini/Eurodac vívmányokat módosító vagy azokra épülő valamely jogi aktust, az ún. „guillotine-záradékot” kell alkalmazni és fel kell mondani a megfelelő megállapodásokat, hacsak a megállapodásokkal létrehozott közös/vegyes bizottság egyhangúlag másként nem dönt.

³ Megállapodás az Európai Közösség és a Dán Királyság között a Dániában vagy az Európai Unió egy másik tagállamában benyújtott menedékjog iránti kérelem elbírálásáért felelős állam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról, valamint a dublini egyezmény hatékony alkalmazása érdekében az ujjlenyomatok összehasonlítására irányuló Eurodac létrehozásáról (HL L 66., 2006.3.8., 38. o.).

⁴ Megállapodás az Európai Közösség és az Izlandi Köztársaság, valamint a Norvég Királyság között a tagállamok egyikében, illetve Izlandon vagy Norvégiában benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálására illetékes állam meghatározására vonatkozó kritériumokról és mechanizmusokról (HL L 93., 2001.4.3., 40. o.).

⁵ Megállapodás az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség között, a tagállamban vagy Svájcban benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős állam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról (HL L 53., 2008.2.27., 5. o.).

⁶ Jegyzőkönyv az Európai Közösség, a Svájci Államszövetség és a Liechtensteini Hercegség között a Liechtensteini Hercegségnek az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a tagállamban vagy Svájcban benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős állam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló megállapodáshoz való csatlakozásáról, (HL L 160., 2011.6.18., 39. o.).

⁷ Jegyzőkönyv az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti megállapodáshoz csatolt, az Európai Közösség, a Svájci Államszövetség és a Liechtensteini Hercegség közötti, a tagállamban vagy Svájcban benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős állam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról (2008.10.24-én jött létre, HL L 161., 2009.6.24., 8. o.), valamint az Európai Közösség és az Izlandi Köztársaság, valamint a Norvég Királyság között a tagállamok egyikében, illetve Izlandon vagy Norvégiában benyújtott, menedékjog iránti kérelem megvizsgálására illetékes állam meghatározására vonatkozó kritériumokról és mechanizmusokról szóló megállapodáshoz csatolt jegyzőkönyv (HL L 93., 2001.4.3.).

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a 604/2013/EU rendeletnek a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó családtaggal, testvérrel vagy hozzátartozóval nem rendelkező, kísérő nélküli kiskorúak nemzetközi védelem iránti kérelmének megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározása tekintetében történő módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 78. cikke (2) bekezdésének e) pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére⁸,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére⁹,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁰ azt a tagállamot határozza meg a kérelem megvizsgálásáért felelős tagállamként, ahol a kísérő nélküli kiskorú benyújtotta a nemzetközi védelem iránti kérelmét.
- (2) A 604/2013/EU rendelet elfogadását követően a Bíróság C-648/11. sz. ügyben hozott határozata szerint amennyiben a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó családtaggal nem rendelkező, kísérő nélküli kiskorú egynél több tagállamban nyújtott be menedékkérelmet, azt a tagállamot kell felelős tagállamként kijelölni, ahol a kiskorú menedékkérelmet nyújtott be és a benyújtást követően tartózkodik.
- (3) Azokkal a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó családtaggal nem rendelkező, kísérő nélküli kiskorúakkal, akik egy vagy több tagállamban menedékkérelmet nyújtottak be és olyan tagállam területén tartózkodnak, ahol nem nyújtottak be menedékkérelmet, az ítélet nem foglalkozik. Ebben a rendeletben a kísérő nélküli kiskorúakra vonatkozó rendelkezések egységességének és a jogbizonytalanság elkerülésének biztosítása érdekében egyúttal a tagállami felelősség ilyen helyzetben történő megállapítására vonatkozó kritériumokat is meg kell határozni.
- (4) Az ítélet szerint a tagállamnak megfelelő tájékoztatást kell nyújtania az első kérelmet fogadó tagállam számára. Mivel a menedékkérelmet mindössze egyetlen tagállamnak kell megvizsgálnia, a felelős tagállam értesíti döntéséről a korábbi felelős tagállamot, a

⁸ HL C , , . o.

⁹ HL C , , . o.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 604/2013/EU rendelete egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról (HL L 180., 2013.6.29., 31. o.).

felelős tagállam meghatározására vonatkozó eljárást folytató tagállamot vagy a kiskorú átvételére vagy adott esetben visszavételére felkért tagállamot.

- (5) [Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 3. cikke és 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében e tagállamok bejelentették, hogy részt kíván venni e rendelet elfogadásában és alkalmazásában.]
- (6) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a rendeletnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.
- (7) A 604/2013/EU rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A 604/2013/EK rendelet 8. cikke (4) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

- „(4a) Amennyiben a kísérő nélküli kiskorú nem rendelkezik valamely tagállam területén jogszerűen tartózkodó családtaggal, testvérrel vagy hozzátartozóval az (1) és a (2) bekezdésben említettek szerint, az a felelős tagállam, ahol a kísérő nélküli kiskorú nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be és ahol tartózkodik, feltéve, hogy ez összhangban áll a kiskorú mindenek felett álló érdekével.
- (4b) Amennyiben a (4a) bekezdésben említett kérelmező olyan tagállam területén tartózkodik, ahol nem nyújtott be kérelmet, ez a tagállam tájékoztatja a kísérő nélküli kiskorút a kérelem benyújtására vonatkozó jogáról, és tényleges lehetőséget biztosít számára a kérelem adott tagállamban történő benyújtására.

Amennyiben az első albekezdésben említett, kísérő nélküli kiskorú abban a tagállamban nyújt be kérelmet, ahol tartózkodik, ez a tagállam felelős a kérelem megvizsgálásáért, feltéve, hogy ez szolgálja a kiskorú mindenek felett álló érdekét.

Amennyiben az első albekezdésben említett, kísérő nélküli kiskorú nem nyújt be kérelmet abban a tagállamban, ahol tartózkodik, az a tagállam a felelős tagállam, ahol a kísérő nélküli kiskorú a legutóbbi kérelmét benyújtotta, kivéve, ha ez ellentétes a kiskorú mindenek felett álló érdekével.
- (4c) A kísérő nélküli kiskorú visszavételére felkért tagállamnak a kiskorú mindenek felett álló érdekének értékelése céljából együtt kell működnie azzal a tagállammal, ahol a kísérő nélküli kiskorú tartózkodik.
- (4d) A (4a) bekezdés szerint felelős tagállam szükség szerint tájékoztatja az alábbi tagállamokat:
 - a) a korábbi felelős tagállam;
 - b) a felelős tagállam meghatározására vonatkozó eljárást folytató tagállam;
 - c) a kísérő nélküli kiskorú átvételére felkért tagállam;
 - d) a kísérő nélküli kiskorú visszavételére felkért tagállam.

A szükséges információkat az 1560/2003/EK rendelet 18. cikke alapján létrehozott „DubliNet” elektronikus információs hálózat felhasználásával továbbítják.”

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet a Szerződéseknek megfelelően teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*